

GALATIYA

Wimaamala

¹ Tau Paulo tu wituwetuwega gehouna. Ma a itaniwaga ega lawa hai wiutana ma Yesu Keliso a wiutanagei po Yaubada Amata tauna Yesu i itowolo meya hilage uyahinei a wiutanagei.

² Ma walewalehita atapuhi mitehi geka hota to memae omi leta geka to gilugilumiyahi taumi tu witumagana bolu emosi po emosi tupo Galatiya u hinena o memae bimiyei.

³ Yaubada Amata ma ata Guyau Yesu Keliso hai lunugotootogo po hai nugodumola hina melabenimi.

⁴ Babana Yaubada Amata a nugotuhugei Yesu i palihalena meya po i hilage ita apapoe ubeihi ipa geka hougana apapoe a kadidili uyahinei ina wiluyagohanita.

⁵ Uyahinei Yaubada ta hunehuneya ega sigasigana. Moina.

Tuwega dewadewana emosi hota

⁶ Geka ani nugogohola uyahiu babana lolowa Yaubada i winaganimi po ipa apo Keliso uyahinei lunugotootogo ona tuhagaya po tuwegana o witumaganeya, ma o nugobulili duma po geka hougana o wihinigigiyea ma tuwega tapuhi o itumaganehi.

⁷ Ma tamogi ega meka tuwega dewadewana gehouna ita memae, ma lawa tapuhi hai bahagei hi winepowami babana hi luhogaleya ipa Keliso tuwegana hina buiya ma hina koyamemi.

8 Ma Keliso tuwegana o noonola tahaeya naka moina dumana, uyahinei ega iyai gehouna tuwega tapunei ina iatatiyemi tauyai ubeiyai bo tu winoyanoya mi yadena ubeihi. Ma apo lawa awai tuwega dewadewana ina buiya po wiatatiyana tapuna ina iatatiyaneya yaka apo paliguba ina tuhagaya Yaubada uyahinei.

9 Lolowa amaka to paliwelemi ma gasi geka a palipaliwelena memi inapa iyai wiatatiyana tapuna ina welewelemi yaka apo paliguba ina tuhagaya Yaubada uyahinei.

10 A wobagibagi ega ipa lawa hina lunugodewedewe ma ipa Yaubada a linugodewadewaya. Inapa a wobagibagi lawa hai omhuna binei yaka ega emoemotau Keliso binei a witubagibagi.

Paulo a nugobui binei

11 Walewalehiu, ona hanapugeya tuwega dewadewana a bahebaheya ega lawa hai winugonugotuhugei.

12 Babana ega lawa gehouna ita wiatatiyeu ma tamogi Yesu Keliso i wogeleteya uyahiu.

13 Ma u dewa lolowa mi Yudeya hai bolu u hinena a memae ma tuwegau amaka o nonoli Yaubada a bolu a ihiniwiyuwahi ma a ileta ipa a liyababahi.

14 Po uyahinei ma u hapa Yudeya u hinena to memae a kadidili lagonihi, matababana tau googata hai dewa uyahina a wileta kadidili duma, ma u hapa hai wileta ega hita lata.

15 Ma yohola ega hita guniu ma Yaubada anai lunugotootogona amaka i winagana tahaeu ipa apo a witubagibagi uyahina. Yaubada a luhogala

16 ipa natuna ina wogeleteya uyahiu, po ipa tauna a wipaliweleneya tauhi ega mi Yudeya uyahihi. Ega ata nae lawa uyahihi po ata lubayada tuwega geka binei.

17 Ma ega ata nae Yelusalem Keliso a tu wituwetuwega tahatahayahi uyahihi, ma tamogi a nae u Alebiya po hoi balabala yababayaba a memae po i kokoe. Ma apoma a gunawilena meu u Damaseko po a mae.

18 Bolima tonuga hi kokoe ma a gae Yelusalem po Pita a weludadani ma dalabu luwaga ma iyeta emosi mitehi to memae.

19 Ma Keliso a tu wituwetuwega gehouhi ega ata galehi, ma Yamesa tauna Guyau walehina tunawana a galeya.

20 U gwala Amata hoi yada! Baha geka a gilugilumiyahi ega ata koyakoyamemi.

21 Uyahinei ma Yelusalem a nehaleya po a nae Siliya ma Silisiya tupohi uyahihi.

22 Houga noka uyahina Keliso a bolu Yudeya u tuponana tepau yohola ega hita galeya po ega hita hanapugeu.

23 Ma tamogi tuwegau hi noonoli po hi pa, ‘Tauna lolowa i iapapoenita amaka i nugobui. Wiatatiyana binei i lauguduguduta, geka hougana binei e lauguguya.’

24 Uyahinei tu witumagana lawahi Yaubada hi wotalagiyena dumaya u nugobui binei.

2

Paulo ma tu wituwetuwega gehouhi

¹ Bolima magouhi 14 hi kokoe ma Banabasi mitehi to gememe Yelusalem, ma Taitasi to weluwaya po mitehi to gae.

² I gae babana Yaubada i wogeleteu po a gae Yelusalem, ipa tu witumagana tu weluveluwinihī mitehi to wiwogatala gogona po tuwegau a paliwelehi tauhi tanitaniwaga uyahihī babana ega ata luhogaleya ipa ana iatatiyana yababa tauhi ega mi Yudeya uyahihī. ³ Ma Taitasi i witulaniu po to gae Yelusalem, tauna lawa Gilikigei po ega hapihapi ita waya mei tauyai mi Yudeya ma tanitaniwagahi Taitasi ega hita geno uyahina ipa hinina hina hapi haleya.

⁴ Ma ita lawa tu wikoyakoyama gehouhi hi lui mai uyahiyai po nugenugohi ipa Yesu Keliso palihalena i weleweleta hina galeya, ma tamogi tauhi ega tu witumagana dumahi babana hi luhogaleya ipa lugagayo odubohiyei hina lipilipilita.

⁵ Po ega yaka hai taniwaga atapuna to whinigigiyea po ega kikina awai gehouna uyahihī tota palihalena meiyai, meka po apo ata tuwega dewadewana hina wobuiya.

⁶ Tu witumagana lawahi hi bahehi hi pa, ‘Tu Weluveluwai,’ tamogi ega ata genogehi tauhi tu weluveluwai bo tu wotago babana ataputa Yaubada u matana emoemotata. Tauhi tu weluveluwai ega kikina hit’ompalibuibui u bagibagi geka binei.

⁷ Ma tamogi u bagibagi geka hi galena tuhagaya naka tau apo tuwega dewadewana a

wiatatiyaneya tauhi ega mi Yudeya uyahihhi mei Pita e iatatiyana mi Yudeya uyahihhi.

⁸ Yaubada Pita manini i weleweleya ina wibagibagi mi Yudeya ubeihi, ma tau naka pitenana i weleweleu a wibagibagi tauhi ega mi Yudeya ubeihi.

⁹ Tu weluweluwai, Yamesa, Pita ma Yoni, Yaubada a manini uyahiu hi galena tuhagaya, ega yaka tau ma Banabasi hi kawaitulaneiyai. Ma hi baha po to lueena ipa tau ma Banabasi to nae tauhi ega mi Yudeya uyahihhi ma tauhi apo hina nae mi Yudeya uyahihhi.

¹⁰ Ma ginouli emosi hota hi nugonugotuhuya ipa dayadayabu to haguhi. Geka dewana i haki wahaga po binei ma houga magomagouna a ileta kadidili binei.

Paulo Pita i paliyeya

¹¹ Geka hougana u mulina Pita i nei Anitiyoka po noka hotana a dewa ega ita dumalu imahi ega yaka a paliyeya a dewa yababayaba binei.

¹² Pita i nenewawalai a dewa hi haki wahaga tauhi ega mi Yudeya hi itumaganeya mitehi hi tulatulana po hi yam gogona ma u mulina Yamesa a bolu hi nenei po Pitana mi Yudeya i matutehi po tauhi ega mi Yudeya mitehi hi yam gogonana i ne-halehi po i kahakahameya, naka Pita a welupowa.

¹³ Uyahinei ma mi Yudeya gehouhi Pita a dewa hi wotagoya po Banabasi gasi i wotagoya.

¹⁴ Uyahinei tau a hanapugeya Keliso a tuwega dumadumaluna ega hita wootago imahiye, naka binei atapuhi u matahi ma Pita a lubayadeya a pa, ‘Walehiu, tam lawa Yudeyagei ma mi Yudeya ata dewa gehouhi amaka u nehalehi Keliso binei

ma iyowai tauhi ega mi Yudeya hi nugonugobui
apo mi Yudeya ita dewa hina wotagoya?

¹⁵ 'Hi gunigunita tauta lawa mi Yudeya ma ega
tu meuputa.

¹⁶ Ma tamogi ta hanapugeya Yaubada lawa
apega ina kawaiidumalugeta Mose a lugagayo
wiponawogona uyahinei ma ata witumagana
Yesu Keliso uyahinei. Naka binei ma tauta gasi ata
witumagana Yesu Keliso uyahina ta houni, ipa apo
Yaubada ina kawaiidumalugeta. Ma ega ita witu-
magana ta huhouni Mose a lugagayo wiponawog-
ona uyahina, babana Yaubada ega iyai gehouna
ita kawaiidumalugeta Mose a lugagayo wipona-
wogona uyahina.

¹⁷ 'Uyahinei mi Yudeya atapuiyai to galena gae
Yesu Keliso a kawaiidumalu ubeiyai ma tamogi to
galena tuhagaya tauyai tu apapoe mei taumi ega
mi Yudeya. Iyowai naka? Keliso e inepowaiyai?
Eega duma!

¹⁸ Itapa tau ata gunawilena meu po Mose a lugagayo
ata iletahi u luyagohana binei apo u apapoe
ata galena tuhagaya.

¹⁹ Ma tamogi Mose a lugagayo u apapoe i
wogeleteya po uyahinei i lihilageniu. Ega yaka
a bagibagi uyahiu i kokoe, ma ipa luyagohana
dumana a tuhagaya Yaubada uyahinei.

²⁰ Babana Keliso mitehi amaka hi witake
gogoneiyai po a hilagena uyahinei tau ega
yautuve ma Keliso yautuna uyahiu e memae.
Geka hougana hiniu a luyagohanana e memae
ma yautuve a baba dumana naka u witumagana
Yaubada Natuna uyahina. Babana Yesu tauna

a lunugotootogoge i tau biugei ma i palihalena meya po i hilage.

²¹ Uyahinei Yaubada a lunugotootogo ega ata wihinigigiyea. Ega tana inugonugotuhu powa po tana pa, ‘Mose a lugagayo wiponawogona uyahinei Yaubada apo ina kawaiidumalugeta,’ naka binei Keliso a hilage ubeita apo ina wiginouli yababayababa.’

3

Keliso witumaganana

¹ Taumi mi Galatiya o buuwa duma! Iyai i koyamemi po o welupowa? Lolowa Yesu Keliso a hilage hoi ani take binei to wiatatiyemi po nugenugomi hi lugiigila imahiyehi ma amaka nuggomi i guluwi?

² Lubayada gehouna uyahinei apo a lubayademi, iyowai ma Alugo Woiyawa o tuhagaya? Mose a lugagayo wiponawogona uyahinei bo Keliso tuwegana o nonoli po o itumaganeya uyahinei?

³ O buuwa duma! Omi witumaganana anani wawala o hanapugeya Alugo Woiyawa uyahinei, ma ega emoemotami po omi witumaganahi ona womomohihi omi towolo kadidili uyahihiyei.

⁴ Iyowai po Yesu Keliso o witumaganeya po kaoha o tuhagaya, ma geka hougana nugote apo ona liyababaya.

⁵ U lubayada gehouna geegeka. Iyowai, ita witumaganana uyahinei Yaubada Alugona i weleta po manini ta dewadewahi bo lugagayo wiponawogona uyahinei?

6 Abelaham ona nugotuhuya, ‘Tauna Yaubada i witumaganeya yaka i kawaiidumalugeya.’

7 Uyahinei ta hanapugeya Yaubada tu witumaganena tauhi Abelaham googana.

8 Ma odubona Yaubada Abelaham uyahina i baha nae i pa, ‘Apo yohola tam uyahimgei tauhi ega mi Yudeya hai kaoha hina tuhagaya.’ Yaubada a baha geka a Buka u hinena i bahena tahaeya tupo atapuhi hai ani dumalu Yaubada witumaganana binei.

9 Uyahinei ta hanapugeya tu witumagana ataputa Abelaham mitehi ani kaoha ta tuhagaya.

10 Ma inapa iyawoi hina inugonugotuhu po hina pa, Mose a lugagayo wiponawogona uyahinei apo hina dewadewa yaka apo paliguba hina tuhagaya babana Buka uyahina i baheya i pa, ‘Lugagayo atapuhi Buka geka u hinena apo iyai ega ina wotago imahiyeya yaka paliguba ina tuhagaya.’

11 Yaubada a baha anona i lugeleteya, ega emoe motana po lawa ina kawaiidumalugeta apo lugagayo tana iponawogogeya yaka. Babana a bahana geka pitenana i pa, ‘Tu dumalu lawahi hai witumagana uyahinei apo luyagohana hina tuhagaya.’

12 Ma tamogi Mose a lugagayo tahayana tapuna, naka binei Buka uyahina hi gilugilumi geka pitenana i pa, ‘Inapa iyai lugagayo atapuhi ina wiponawogogehi yaka apo luyagohana ina tuhagaya.’

13 Ma lugagayo tulagonana binei paligubu ta wiyaloni. Uyahinei Keliso ubeita i hilage po ata paligubu i wimiheya mei Buka odubona hi gilugilumi i pa, ‘Apo iyawoi mayau lagana uyahina hina hilahilage yaka tauhi paliguba hi tuhagaya.’

14 Yesu Keliso a hilage tepanei tauhi ega mi Yudeya atapuhi kaoha hi tuhagaya. Kaohana Yaubada i palipaliwitumaganeya Abelaham uyahina ipa ataputa ata witumagana uyahinei apo Alugo Woiyawa i palipaliwitumaganeya ina weleta.

Lugagayo anai bahapikona

15 Walewalehiu, geka googata hai dewa: inapa lawa luwaga ma tulana uyahina a hipuli ina paligwaleya ega emoemotana po lawa gehouna ina wiapapoeya.

16 Naka pitena gasi Yaubada i paligwala Abelaham gogana binei. Ega ita paliwitumaganeya googana bihiyei ma gogana emosi hota naka Keliso.

17 U baha geka anona naka Yaubada a bahagwala i houna tahaeya Abelaham uyahina ma muliyei apoma bolima magouhi 430 hi kokoe, ma u mulina Mose a lugagayo hi geletai. Uyahinei ega emoemotana po a paligwalana ina hoe haleya bo ina buiya lugagayo uyahinei apo ina memae anai kadidilina.

18 Itapa ani kaoha tata tutuhagahi Mose a lugagayo uyahihiyei naka apegia Yaubada a paligwala anona tata tuhagaya. Ma Yaubada anai lunugotootogona ani kaoha i paligwaleya Abelaham uyahina.

19 Awai binei Yaubada lugagayo i houna geleteya? Lugagayo i huhouni uyahita babana ipa ata apapoe ta galena tuhagaya ma ina memae a siga Yaubada Abelaham gogana i palipaligwaleya ina hopu mai. Ma Yaubada a

lugagayo tu winoyanoya mi yadena i welehi po Mose hi weleweleya ma Mose lawa i welewelehi.

²⁰ Ma Yaubada a paligwala galenana tapuna babana Yaubadana tauna i bahabaha dumalu Abela-ham uyahina, ma ega tu winoyanoya uyahihiyei.

Witumagana uyahinei Yaubada apo ina kawainatuneta

²¹ Ega ona inugonugotuhu powa po ona pa, ‘Mose a lugagayo Yaubada a paligwala i wi-hinigigiyeya.’ Eega, babana ega meka lugagayo gehouna po apo luyagohana ina weleta bo ita dewa ina lidumaluhi, ega kikina.

²² Tamogi Yaubada a Buka i baheya i pa, ‘Tauta tu mehipuli ataputa apapoe a panipani u hinena ta memae.’ Uyahinei tauta Yesu Keliso tu witumaganena tunawata Yaubada a paligwala ta tuha-gaya ita witumagana uyahinei.

²³ Odubona tauta ega witumagana dumana tata hanapugeya ma Mose a lugagayo i panita po ata mae hi witai a sigana Yaubada ani witumagana i wogeleteya.

²⁴ Ani galenana mei lugagayo ina gagalena iteteta a sigana Keliso i wogeleteya po ata witumagana uyahina ta houni po Yaubada i kawai-dumalugeta.

²⁵ Uyahinei houga geka Keliso witumaganana amaka i nei po lugagayo a galena itete uyahita i kokoe.

²⁶ Ma ata witumaganagei Yaubada Natuna Yesu Keliso mitehi i kawainatunena gogoneta.

²⁷ Babana tauta iyawoi amaka Yesu Keliso mitehi ta winugoemota bapatisogeи tauta Keliso ta oteni.

²⁸ Ataputa Keliso a bolu u hinena ta memae ega meka ani wikhakaha gehouna u hineta ita memae. Uyahinei mi Yudeya i bolu ma taumi ega mi Yudeya omi bolu tauta bolu emosi. Ma tu witaniwaga po hai tu bagibagi tauhi bolu emosi. Ololotohi bo wiwinehi ataputa bolu emosi.

²⁹ Ataputa Abelaham googana babana tauta Keliso a bolu, uyahinei Yaubada a paligwala Abelaham uyahina apo ta tuhagaya.

4

¹⁻² Inapa iyai a houga tewela uyahina ma amana ina hilage ma anani taniwaga i welewele damaneyea tewelana apegia ina witaniwageya babana yohola ega ita lata ma apo ina witubagibagi hota po lawa gehouhi hina taniwageya a sigana tewelana ina lata apoma ina taniwaga.

³ Odubona tauta naka pitenana googata hai ani witumagana ta witumaganeya po uyahina ta itubagibagi,

⁴ ma u mulina Yaubada a houga dewadewana i tuhagaya yaka Natuna i himiliyai wawine u koibana po i wilawa hota ma i guni po mi Yudeya i dewa i wotagohi.

⁵ A neina ipa Mose a lugagayo i panipanita uyahinei ina wihaleta po Yaubada ina kawainatuneta.

⁶ Yaubada Alugona u nugonugota i houni mei gasi Natuna uyahina e memae yaka tauta ta ototu Yaubada uyahine tana pa, ‘Aba, Amiyai.’

⁷ Baha dumana tauta ega ipa a tu bagibagi ma tauta natunatuna uyahinei apo yohola a gapola i bahabaha gwaleya ina weleta.

Mi Galatiya Paulo hi luhogaleya

8 Lolowa taumi Yaubada ega ota hanapugeya, po omi ani witumagana baneina palouma naka tauhi yaubada koyakoyama binei o itubagibagi.

9 Ma geka hougana Yaubada amaka o hanapugeya, a dumalu naka Yaubada i hanapugemi. Ma awai binei Yaubadana o wihinigigiyen i ma o gunawilena memi po omi ani witumagana kokoehi uyahihi o wobagibagi meme.

10 Omi winugonugotuhu powa gehouna iyeta gehouhi o idaladalabu ma houga gehouhi o iyateyate ipa Yaubada ina lunugodewedewemi.

11 Naka binei ma a tutumatatomatouta meka po apo u bagibagi uyahimi ina wiginouli yababayababa.

12 Walewalehiu, omi bolu uyahina amaka a lui po tau mei taumi uyahinei omi dewa ona dewehi po mei u dewa. Ega kikina dewa apapoena ota deweya uyahu.

13 O nugotuhuya lolowa a nenetahatahayahi uyahimi naka a tootogou ma kidahi totogo u gaogao i houni po ipa tuwega dewadewana a wiatatiyaneya uyahimi.

14 Ma ega kikina ota wihinigigiyeu totogo gale-nau i iapapoe binei, tamogi o palihalena memi uyahu yaka o weluwiniu po mei Yaubada a tu winoyanoya gehouna bo Yesu Keliso.

15 Baha dumana o witulanena dumau inapa emoemotami po matami ona wahiwahi halehi po a wimatagehi po matau apapoehi a luhalehi. Ma geka hougana ata wiheliheliyam galenana iyowai?.

16 Galenana amaka o wigawiyeu babana baha dumalu a welemi.

17 Omi gunawilana a baba tu wiatatiyana koyakoyama he iatatiyana duma uyahimi tamogi he koyakoyamemi. Tauhi hai winugonugotuhu ipa u taniwaga ona wihinigigiye ma hai taniwaga ona wotagohi.

18 Apo tau uheiya a memae ma tu wiatatiyana gehouhi mitehi ona wobagibagi naka ega ata genogeya ma tamogi apo hina koyamemi yaka ega ata luhogalehi.

19 Natunatuwe, houga magomagouna bimiyei nuginugou e iyuwa duma omi winugomagamaga binei a sigana ona wikeliso meme apo kamnau ina dewadewa.

20 Geka hougana a laudalili duma ma itapa tau mitemi tata memae ma tata ibaabani gogona apo ita haki ma tamogi tau a nugogeno duma taumi bimiyei.

Wiwine luwaga natunatuhi

21 Taumi Mose a lugagayo tu wotagona omi baba ega ota hanapugeya.

22 Abelaham tuwegana hi gilugilumi ona nuguotuhu tagotagoya. Natunatuna ololotohi luwaga, gehouna a tu bagibagi wawinena i guni ma wiluwagana tauna agona palipalihalenana i guni.

23 A tu bagibagi wawinena gowana Heiga ma agona gowana Sela. Wiwinehi hi koikoiba galena tapuhi po tapuhi uyahihiyei. Heiga i koikoiba hipuli dewana uyahinei, ma Sela i koikoiba Yaubada a paliwitumagana uyahinei po natuna gowana Isako.

24-25 Geka wiwinehi luwaga uyahihiyei apo Yaubada a wiwogatala luwaga ta galena tuhagahi. Wiwine luwaga anohi geegeka: Heiga mei Yaubada a lugagayo lawa i welewelehi oya Sinai uyahinei yaka natuna tu bagibagi panipanina. Heiga galenana wiluwagana mei Yelusalem lawahi babana tauhi lugagayo uyahinei hi numa panipani mehi.

26 Ma Sela ani galenana mei tauta Yelusalem yadei lawata babana tauta natunatuna palipali-halenata.

27 Geka ginoulihi ubeihi ma Buka hi gilugilumi i pa,

‘Alinawa wawinena una kaoha
 lolowa ega uta igunaguna po gasi uta igugu,
 ma tamogi una kaoha labatana natunatum boluhi
 ubeihi
 ma wawinena agona mitehi he memae natu-
 natuhi ega hita maga imahi.’

28 Walewalehiu, tauta mei Isako babana Isako hinana alinawa ma Yaubada a paliwitamaganagei i gunita.

29 Ma Heiga natuna Isamaela Isako i wigawiyeya. Geka ani galena tuhaga, hipuli dewana uyahinei hi gunigunihi apo paliwitumagana natunatuna hina igawiyehi. Odubona hai luwagahi hai dewa geka pitenana po amalai gasi.

30 Ma Buka u hinena lugagayo hi gilugilumi i pa, ‘Tu bagibagi a natuna una wiyaga halehi, ega natuna ma natum hina tanitaniwaga gogona, ma Isako tunawana ani taniwaga ina galena iteteya.’

31 Tauta ega mei Isamaela, babana Isamaela tu bagibagi panipanina ma tauta mei Isako ata mae i haki wahaga.

5

Keliso a taniwaga i haki wahaga

1 Mae dewadewana binei Keliso i lupena haleta ata panipani uyahihiyei naka binei ma ipa ona towolo momota po ega ona palipalihalena memi lugagayo panipanina uyahina.

2 Ona lutanigana tau Paulo uyahimi geka a iatatiyana ma apo Mose a lugagayo uyahihiyei bo mi Yudeya hai wekiwekilala hini omhapina binei ma ona palihalena memi po hina bolibolihi yaka naka Keliso a hagu uyahimi amaka o whinigigiyea.

3 Inapa uyahimiyei iyai ina palihalena meya po hinina hina hapi yaka Mose a lugagayo atapuhi ina wiponawogogehi.

4 Babana geegeka, apo tam iyai nugonugom po Mose a lugagayohi una iponawogogehi po om dumalu una tuhagaya yaka naka amaka Keliso a lounugotootogo uyahim u luwitani ma a bolu una nehaleya.

5 Babana tauta Yaubada ta itumaganeya ipa ina kawaiidumalugeta, ma geka ata witumagana binei Alugo Woiyawa e haguhaguta ma ta iotonana.

6 Tauta Yesu Keliso a bolu ubeita, mi Yudeya hai wekiwekilala hini omhapina ta waya bo eega, naka ega ginouli baneina. Ma ginouli baneina geegeka, witumagana a wekiwekilala luhogala.

⁷ Lolowa taumi witumagana uyahina o sagena
duma, po tahaya dumadumaluna o wootagoya ma
iyai i gudumi?

⁸ Lugudugudu geka ega Yaubada uyahinei ba-
bana lolowa Yaubada i otugemi a tahaya uyahina.

⁹ Tu lugudugudu lawana naka lawa emosi hota
ma emoemotana apo atapumi ina wiapapoe du-
mami.

¹⁰ Ma tau Guyau a itumaganeya ipa ega tu
lugudugudu ona wotagoya, ma iyai tauna i apa-
poenimi a meiha Yaubada uyahinei apo ina tuha-
gaya.

¹¹ Walewalehiu, ega ona inugonugotuhu powa
po ona pa tau yohola mi Yudeya hai lugagayo po
hai wekiwekilala ubeihi a iatatiyana. Tau Keliso
a hilage ani take uyahina binei a iatatiyana, ge-
ka binei ma mi Yudeya hi nugoapapoe. Inapa a gu-
nawileu po hai wekiwekilala binei a wiatatiyana
apo a likaohahi, tamogi apegaa gunawileu naka
binei ma hi nugoapapoe po hi wigawiyeu.

¹² A nuginugotuhuya itapa tu ligenogenomi tu-
nawahi hita hapihapi mehi apo ita haki duma.

¹³ U lawa, taumi Yaubada i inaganimi, ega omi
lugagayo gehouna, ma ega ona pa, ‘Tauta ega ata
lugagayo yaka hipuli dewahi ta wotagohi.’ Naka
eega, ma tamogi omi luhogalagei tunawami ona
hagu memi.

¹⁴ Babana lugagayo magomagouhi hai baba
emosi hota i baheya i pa, ‘Ata lawa ta luhogalehi
po mei tauta ta lauhogalena meta.’

¹⁵ Inapa lugagayo geka ona nehaleya po tu-
nawami ona igawigawiyena memi yaka apo omi
bolu ona nohaya po ona kahakaha memi.

Alugo Woiyawa ugona tapuna ma hini ugona tapuna

¹⁶ U baha uyahimi, Alugo Woiyawa ona wootagoya po ega luhogala apapoehi hina tanitaniwagemi.

¹⁷ Matababana luhogala apapoehi Alugo Woiyawa he igawiyeya. Gasi Alugo Woiyawa ata luhogala apapoehi e igawiyehi. Nugonugota u hinehi he igawigawiya uyahinei dewadewa awai u nugonugota ipa ta dewaya po ega emoemotata ta dewahi.

¹⁸ Ma inapa Alugo Woiyawa ina tahatahaeta yaka apo lugagayo uyahita hina kokoe.

¹⁹ Luhogala apapoehi anohi ani hanapuhi gegeka: enogwau, matamaga, wiholo yababayababa,

²⁰ wipalopalouma, balau, luhinidoodola, witona, omgenagenalili, uyogigai, omboho, wimemepuputana, wikahakaha,

²¹ lubigo, umabuuwa, lututu, po dewa apapoehi gehouhi. Geka dewahi ubeihi amaka lolowa a paliwelemi, ma amalai a palipaliwelena memi, geka dewahi tu wibagibagihi Yaubada anani taniwaga uyahina apegia hina lui.

²² Ma Alugo Woiyawa ugona dewadewahi u nugonugota gegekahi: luhogala, kaoha, nugodumola, omtaibagibagi, lounugotootogo, wihaguhagu, nugoemota,

²³ nugohegoya, upuhegoya. Ega meka lugagayo gehouna ita memae po geka dewahi ina guduguduhi.

²⁴ Ma tauta Yesu Keliso a bolu ata luhogala apapoehi amaka ta wihinigigiyeji.

25 Ma Alugo Woiyawa luyagohana dewadewana e weleweleta yaka tauna ta wootagoya.

26 Ma ega ipa ta nugenugogegae po gasi ata lawa ta lauhinidoodolehi, po tan'amgenagenaliliyehi.

6

Ta haguhagu meta

1 Walewalehiu, inapa tulata awai apapoe uyahinei ina peu, yaka taumi omi witumagana kadikadidilihi ona wileta po tulatana ona haguya anai nugohegoyami. Ma tamogi ona galena itete memi, babana meka po apo taumi gasi ona peu.

2 Omi ani awala witewiteihi uyahihiyei ona haguhagu memi babana ita lugagayo geka Keliso uyahinei i nenei ipa ta wotagoya.

3 Inapa iyai ina wohepa meya po ina pa tauna lawa baneina tauna e koyakoyamena meya.

4 Emosi po emosi omi bagibagi ona galena imahiyehi po gasi ona hanapugeya meka bagibagi dewadewana ma meka bagibagi apapoena. Apoma ona baha gegae taumi omi winugonugotuhuei ma ega ipa tulami a bagibagi ona palipalihopuhopuneya.

5 Babana emosi po emosi tauta ata ani awala galenahi tapuhi po tapuhi.

6 Inapa Yaubada a baha tu wiatatiyanahi hina iatatiyeta yaka ta haguhi gapola dewadewana uyahinei.

7 Ona inugonugotuhu imahi ega emoemotata po Yaubada ta koyameya babana lawa awai ina laupehi houga e nenei apo anona ina tuhagaya.

⁸ Inapa iyai luhogala apapoehiyei ina laupehi, yaka houga e nenei apapoe apo ina tuhagaya, ma iyai Alugo Woiyawei ina laupehi yaka tauna uyahinei apo yautu memewahagana ina tuhagaya.

⁹ Bagibagi dewadewahi uyahihie ega ta lauupudoodola. Babana geka, inapa ega ta tapiya yaka houga e nenei apo mahula ta tuhagaya.

¹⁰ Yaka houga magomagouna lawa ta haguhaguhi ma tu witumagana ita bolu ta hagu dumahi.

Baha anani kokoe

¹¹ Giluma geka tau nimaugei wekiwekilala baneihi a gilugilumihi.

¹² Tu wiatatiyana koyakoyama hai lipilipili uyahiu gegegeka: Keliso i hilahilage hoi ani take ani luyawahita, ma ega ani luyawata gehouna. Ma tamogi hai luhogala ipa hapihapi ona waya po lawa hina kawaidewedewemi.

¹³ Hapihapi tu winihi Mose a lugagayo he wootagohi ma ega hita wotago imahiyehi. Hai luhogala hina hapihapimi binei ipa hina nugogegae omi lui hai bolu u hinena binei.

¹⁴ Ma tau u ani nugogegae emosi hota, naka ata Guyau Yesu Keliso a hilage ani take uyahina, matababana Keliso anani takena uyahinei hipuli luhogalana uyahiu amaka i kokoe, po mei tau tu hilahilage.

¹⁵ Hapihapi ega ginouli baneina, ma ginouli baneina emosi hota tauta Yaubada a wiwawala wouna.

¹⁶ Inapa u winugonugotuhu geka ona wotagohi apo Yaubada a nugodumola po a lunugotootogo

ina melabenimi po galenami mei Isalaela dumami.

¹⁷ U baha anani kokoe: houga he nenei uyahihi ega iyai gehouna ina ihinigaliu babana hiniu wakewakehi a tutuhagahi Yesu a bagibagi binei.

¹⁸ Walewalehiu, ata Guyau Yesu Keliso a lunugoototogo u nugonugomi ina memae. Moina!

**YAUBADA A WOGATALA WOUNA
The New Testament in the Tawala language of Papua
New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Tawala long Niugini

copyright © 1985, 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc. and Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tawala

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Text © 1985, 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.; 2014 print edition © Bible Society of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-06-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

03dd8e7f-64f4-5464-abd5-5e08202f0f29